

Написане спеціально для молодих людей

З 1989 року діє міжнародний документ, який називається «Договір з прав дитини». Договір говорить про те, що мусимо робити для всіх дітей світу, тобто й для вас, щоб ви виростили здоровими, захищеними, могли ходити в школу, щоб прислухались до вашого погляду, та щоб до вас відносились справедливо. Само собою, що і ви маєте певну відповідальність і обов'язки до інших дітей та дорослих, тому, що у них теж свої права. Не всі знають про існування цього Договору і від тебе залежить наскільки швидко про нього дізнаються інші. Якщо хтось порушує твої права або ти є свідком того, що недотримуються права інших дітей, можеш бути коли позвонити на Номер дитячої безпеки УНІЦЕФ, тобто на безкоштовний анонімний номер 116 111.

Стаття № 1

Кожна людина віком до 18 років має всі права наведені в цьому Договорі.

Стаття № 2

Цими правами можеш користуватися без огляду на те, хто ти, хто твої батьки, якого кольору твоя шкіра, якої ти статі чи віросповідання, які твої погляди, якою мовою розмовляєш, чи ти фізично або іншим способом інвалідний/а або чи ти багатий /а, або бідний/а.

Стаття № 3

Дорослі у відношенні до дітей повинні робити тільки те, що є для них найкраще.

Стаття № 4

Держави повинні зробити все для того, щоб твої права були дотримані.

Стаття № 5

Твої батьки або опікуни мають право та відповідальність спрямовувати в житті тебе так, щоб ти мав/ла з тобі приналежних прав найбільшу користь.

Стаття № 6

Маєш право на життя та такий розвиток, щоб ти зміг/ла використати повний свій потенціал.

Стаття № 7,8

Маєш право на реєстрацію свого імені та державної приналежності. Маєш право знати своїх батьків та право на їхнє піклування.

Стаття № 9

Від своїх батьків ти не мав/ла би бути відлучений/а, тільки у випадку, якщо таке відлучення було б для тебе тим найкращим. Якщо твої батьки вирішать жити окремо, хоча будеш жити тільки з одним з них, ти маєш право зустрічатись з обома батьками, поки це тобі не шкодить.

Стаття № 10

Якщо ти та твої батьки змушені жити в інших країнах, ти маєш право жити разом із батьками в одній країні. Якщо твої батьки живуть в різних країнах, маєш право відвідувати обидвох батьків.

Стаття № 11

Ніхто немає право тебе викрасти або перешкодити тобі повернутися додому, а якщо так станеться, держави змушені докласти всіх зусиль для твого повернення.

Стаття № 12

Маєш право висловити свою думку у всіх питаннях, які тебе стосуються та твоє слово мусить сприйнятись серйозно.

Стаття № 13

Маєш право вишукувати інформації та сказати, що думаєш, чи то вже усною, письмовою або художньою формою, але твій прояв не може атакувати на інших.

Стаття № 14

Маєш право думати собі, що хочеш, визнавати релігію, яку сам хочеш. Твої батьки мали б тебе навчити розрізняти добро та зло.

Стаття № 15

Маєш право зустрічатись, товаришувати та об'єднуватись з іншими людьми, допоки не втручаєшся до прав інших.

Стаття № 16

Маєш право на приватне життя. Можеш, наприклад, вести собі щоденник, до якого ніхто немає право наглядати.

Стаття № 17

Маєш право придбавати інформації посередництвом масмедій цілого світу. Дорослі повинні забезпечити, щоб ти отримував/ла інформації, яким ти зможеш порозуміти.

Стаття № 18

Обидва твої батьки повинні брати участь у твоєму вихованні та робити для тебе все найкраще.

Стаття № 19

Ніхто немає право ображати тебе (ані твої батьки). Дорослі повинні забезпечити все для того, щоб ти був/а захищена від зловживання, насильства та зневаги.

Стаття № 20

Якщо у тебе немає батьків, або проживання із своїми батьками не є для тебе безпечним, маєш право на охорону та догляд, які поважають твою релігію, культурну ідентичність та мову.

Стаття № 21

Якщо тебе мають адоптувати, все має проходити таким способом, щоб це було для тебе як найкраще.

Стаття № 22

Якщо ти біженець (це означає, що ти був змушений залишити свою країну із-за того, що життя в ній стало для тебе небезпечним), маєш право на спеціальну охорону та допомогу.

Стаття № 23

Якщо ти інвалідний /а, чи то вже ментально або фізично маєш право на спеціальну дбайливість та освіту, які допоможуть тобі вирости однаковим способом як і інші діти.

Стаття № 24

Маєш право на охорону здоров'я. Це означає, що у випадку, якщо ти захворієш, маєш право на професійне лікарське обстеження, піклування та медикаменти. Держави змушені докласти всіх зусиль для того, щоб діти не захворіли, а саме тим, що їм нададуть охорону здоров'я, чисту воду, здорове харчування та чисте середовище. Багатші держави мали б у цьому відношенні допомагати державам біднішим.

Стаття № 25

Якщо ти живеш за межами батьківського дому (наприклад ти в лікарні, притулку-виховній установі, арешті), маєш право на регулярний огляд та оцінку того, як до тебе ставляться та як про тебе піклуються.

Стаття № 26

Держава повинна надати допомогу сім'ям з дітьми, які мають погане соціальне становище, включаючи соціальне страхування.

Стаття № 27

Маєш право на відповідний життєвий рівень. Це значить, що мають бути сповнені твої фізичні, психічні та соціальні потреби. Якщо батьки не спроможні забезпечити наведений рівень, мусить допомогти держава.

Стаття № 28

Маєш право на освіту. Основна освіта повинна бути безплатною. Тобі має бути надана також можливість відвідувати середню школу.

Стаття № 29

Метою твого виховання являється повністю розвинути твою особистість, талант, духовні та фізичні здібності. Вихованням ти б мав/ла досягнути пошану до людських прав, культурної ідентичності, життєвого середовища, а також до цінностей та культурної ідентичності інших.

Стаття № 30

Якщо ти член нацменшини, маєш право на власну культуру, визнання власної релігії та вживання власної мови.

Стаття № 31

Маєш право гратися, право на відпочинок та вільний час, та право на участь в культурній та художній діяльності.

Стаття № 32

Маєш право бути захищеним перед працею, яка відбувається на місцях або в умовах, які могли б пошкодити твоєму здоров'ю або перешкождали б тобі у твоєму навчанні. Якщо хтось з результатів твоєї праці має користь, ти б мав/ла отримувати зарплату.

Стаття № 33

Маєш право бути захищеним/а перед наркотиками та перед людьми, які заробляють виробництвом та продажем наркотиків.

Стаття № 34

Маєш право на захист відносно статевого зловживання. Це означає, що ніхто не має право робити з твоїм тілом те, чого ти сам/а собі не бажаєш, наприклад фотографувати та доторкатися нього або примушувати тебе говорити речі, які ти сам сказати не хочеш.

Стаття № 35

Ніхто тебе не сміє викрасти або продати.

Стаття № 36

Ти мусиш бути захищеним/а також перед всіма іншими формами поганого поводження.

Стаття № 37

У випадку, що ти вчиниш щось неправильно, ніхто не має право покарати тебе способом, який б тебе принижував або скривджував. Ніколи б тебе не мали заарештувати, а якщо так станеться то тільки в крайньому випадку та на необхідний час, та в ніякому випадку із дорослими особами. Якщо тебе арештували маєш право на спеціальне піклування та регулярні відвідини твоїх родичів.

Стаття № 38

Маєш право бути захищеним під час війни. Якщо ти недовершив/ла п'ятнадцяти років, не можеш бути покликаний/а до армії та брати участь у бойових діях.

Стаття № 39

Якщо ти став жертвою зневаги, зловживання, експлуатації, катування або ти являєшся жертвою війни, маєш право на особливий догляд та спеціальну допомогу, яка тобі допоможе відновити твоє здоров'я, гідність та самопошану.

Стаття № 40

Якщо ти був/ла звинувачений/а у порушенні закону, міліція, юристи та судді повинні відноситися до тебе з пошаною та гідністю, та забезпечити щоб ти розумів/ла всьому, що навколо тебе відбувається. Маєш право на юридичну допомогу та справедливий судовий процес, який повинен обмірковувати твій вік та стан. Захист твого приватного життя повинен бути респектований.

Стаття № 41

Якщо конкретні закони в поодиноких країнах захищають дітей в більшій мірі, як це вимагає Договір, в такому випадку ці закони повинні дотримуватися.

Стаття № 42

Всі дорослі та всі діти повинні цей Договір засвоїти.

Стаття № 43-54

Наведені статті встановлюють те, як би держави, міжнародні організації, як УНІЦЕФ та інші організації мали працювати стосовно захисту прав дітей з метою, щоб був забезпечений захист твоїх прав.